

Sammanfattning

En vision om ett starkt vuxensocialarbete var praxisforskningsprojektet vid undervisnings- och forskningsenheten för vuxensocialarbete Praxis under åren 2010–2011. Utvecklingstema var kartläggning av socialarbetarnas klientkrets, pararbete, socialarbete i grupp och ett gemenskapsinriktat arbetssätt. Tema kom fram ur socialarbetarnas gemensamma diskussioner och behoven av att utveckla arbetet vid Helsingfors socialverks västra socialstation. I bakgrunden fanns ett behov av att utveckla vuxensocialarbetet i föränderliga uppgiftsstrukturer.

Utgående från den gemensamma utvecklingen skapade socialarbetarna en gemensam vision om ett framtida starkt socialarbete som innefattar rekommendationer och förslag till fortsatt utveckling av vuxensocialarbetet. Utgångspunkterna i starkt vuxensocialarbete är klienten och att stärka klienten. I visionen är förhoppningen att socialarbetet ska kunna fokusera på resursförstärkande förändringsarbete tillsammans med klienten.

I kartläggningen av socialarbetarnas klientkrets identifierades vuxensocialarbetets klienter och hur deras behov tillfredställas. Socialarbetarna fyllde i en enkät rörande situationen för varje klient som de träffat under maj-juni 2010 (N_327). Enligt resultaten koncentreras vuxensocialarbetet på i huvudsak tre teman: arbetslöshet, hemlöshet och ekonomiskt stöd. Tema syns i bakgrunden till klienternas situationer, i de samhällsfaktorer som bestämmer detta och i fokuseringen av socialarbetet. En bättre kännedom om klientkretsen skapar förutsättningar för planmässigt och förebyggande arbete samt för utveckling och fokusering av arbetsmetoder till nödvändiga delar av klientarbetet. Klienternas resurser bör identifieras bättre än i dag och utnyttjas i det planmässiga arbetet.

I utvecklingen av pararbetet analyserades arbetsgemenskapens syn på pararbete. Alla socialarbetare provade på pararbete under en period hösten 2010. För socialarbetarna organiserades gemensamma gruppdiskussioner om pararbete, dessa bandades och analyserades och socialarbetarna intervjuades också om pararbete. Pararbete som arbetsmetod gör ett reflekterande och dialoginriktat arbetssätt möjligt i vuxensocialarbetet. Som verktyg för reflexion i pararbete utvecklades en ram som användes för att granska hur samarbetsformer uppstod, klientens situation, mål samt framtiden för gemensamt arbete. Tyngdpunkten vid reflekterandet låg på resurser, på att lyckas och på möjligheter. Pararbete och arbetsfördelning är också en resurs för de anställda och detta ökar arbetshälsan.

Under år 2011 utvecklades socialarbete i gruppform. I socialarbetsgrupperna "Mitt livs bilder" användes fotografering samt granskning av den egna livssituationen och de egna målen som arbetsmetod. På detta sätt ville man söka nya metoder att göra socialarbete och att öka arbetets effekt genom att aktivera klienterna. Klienterna såg socialarbete i grupp som ett intressant och

viktigt nytt arbetssätt, och användningen av fotografier gav nya dimensioner till umgänget mellan socialarbetarna och kunderna. Socialarbete i grupp är resursförstärkande och det gav klienterna mycket stöd från personer i liknande ställning.

Ett gemenskapsinriktat arbetssätt undersöktes i gruppdiskussioner med socialarbetare samt genom en skriftlig enkät under våren 2011. Under projektet påbörjades också områdesanalyser, där till exempel geografiska statistikuppgifter och klienternas behov kombineras till material för att utveckla socialarbetet inom olika områden. Ett gemenskapsinriktat arbetssätt kan användas både i individuellt arbete och i grupparbete på en socialstation eller som arbete inom ett område. Utmaningar och stödbehov när de nya arbetsmetoderna tas i bruk är brist på resurser, liten kännedom om arbetsmetoderna, organisationsstrukturen, tillägnande av en ny arbetsinriktning och betoning av individuellt ansvar i servicesystemet. Avsikten är att fortsätta de gemensamma diskussionerna om utvecklingen av socialarbetet i arbetsgemenskapen.

Utvecklingen av vuxensocialarbete försökte utbreda synpunkt från individuell-grundad klientarbete åt samhällslevelig nivå, så att social arbete kunde påverka också på strukturell problems.